

8 VELIKOSTNÍ SORTIMENT ODĚVŮ

Velikostní sortiment je struktura velikostí oděvů, vytvořená členěním do skupin podle základních tělesných rozměrů. Při sestavování velikostního systému jsou hlavním podkladem údaje o základních tělesných rozměrech, které určují charakteristiku postav a rozhodují o vhodném stanovení velikosti oděvu.

Základní velikost je somatotyp (skupina postav) s největší četností. Na tuto základní velikost se vytvářejí základní a členěné konstrukce. Velikosti jsou

označovány dohodnutým symbolem, který musí být jednoznačný a srozumitelný i pro spotřebitele, výrobní a prodejní složky.

8.1 ROZDĚLENÍ VELIKOSTNÍCH STRUKTUR

Velikostní sortimenty také přihlížejí k různorodosti výrobků, která je dána jejich funkcí a také různotvárností zpracovávaného materiálu.

- **Podle oborů**

- Velikostní sortiment vrchních oděvů
- Velikostní sortiment prádla
- Velikostní sortiment pletených výrobků

- **Podle pohlaví a věku**

- Velikostní sortiment pro kojence a batolata.
- Velikostní sortiment pro mládež: - chlapci (3 – 18 let),
- dívky (3 – 18 let).
- Velikostní sortiment pro dospělou populaci: - ženy,
- muži.

- **Podle druhu výrobků**

- Velikostní sortiment vrchních oděvů: - vycházkových,
- pracovních.
- Velikostní sortiment prádla (spodních oděvů): - košile,
- spodky, trenýrky,
- pyžama,
- podprsenky, bokovky, korzety.

Základní tělesné rozměry nejsou jednotné pro velikostní sortimenty různých zemí.

- Jsou často voleny rozměry: - výška postavy,
- obvod hrudníku,
- obvod pasu,
- obvod sedu.

V současné době evropské státy mají vytvořené své vlastní velikostní struktury, které se v některých prvcích shodují a v jiných zase odlišují. Tvůrci těchto sortimentů přihlížejí ke specifickým podmínkám jednotlivých krajín.

8.2 TUZEMSKÝ VELIKOSTNÍ SORTIMENT

VELIKOSTNÍ SORTIMENT PRO DOSPĚLÉ

Skladba současného velikostního sortimentu pro ženy a muže je stanovena normou ČSN 80 5023.

Velikostní sortiment se člení na kategorie:

- **M** – pro mladé muže, mladé ženy

VELIKOSTNÍ SORTIMENT PRACOVNÍCH A OCHRANNÝCH ODĚVŮ

ČSN 80 7702, ČSN 80 7703

Velikostní sortiment pracovních a ochranných oděvů je založen na stejných principech jako velikostní sortiment vycházkových oděvů. Charakter pracovních a ochranných oděvů však umožňuje provést určitá zjednodušení ve struktuře velikostí.

SORTIMENT PRÁDLA

– Př: *Pánské košile*

Velikosti pánských košil jsou určovány základními tělesnými rozměry:

- obvod krku,
- délka paže

U společenských košil se uvádí obvod hrudníku.

Intervaly mezi velikostmi: obvod krku = 1 cm

Př: Označení velikosti : **39**, kde obvod krku je 39 cm.

– Př: *Dámské podprsenky*

Základní rozměry: - obvod pod prsy, interval 5 cm
- obvod hrudníku, interval 2 cm

V každé velikosti je 3 – 5 plností označených velkými písmeny.

Př: Označení velikosti : **70 – B**, kde obvod pod prsy je 70 cm a plnost B.

– Př: *Podvazkové pásy a bokovky*

Předpokládá se použití elastických materiálů.

Základní rozměry: - obvod pasu,
- obvod hrudníku,

kde střední hodnota intervalu označuje velikost. Interval má rozpětí 5 cm.

Př: Označení velikosti : **60 – 88**, kde obvod pasu je 60 cm a obvod sedu je 88 cm.

PLETENÉ VRCHNÍ OŠAČENÍ

ČSN 80 502 (vesty, pulovry, polokošile a pletené prádlo)

Velikosti jsou rozděleny podle druhu výrobků, na velikosti:

- pro horní část těla, se základními rozměry: - výška postavy,
- obvod hrudníku,
- pro dolní část těla, se základními rozměry: - výška postavy,
- obvod pasu, (sedu).

8.3 ZAHRANIČNÍ VELIKOSTNÍ SORTIMENTY

VELIKOSTNÍ SORTIMENT SRN (PRO MUŽE A ŽENY)

Byl vytvořen pod označením : - **HAKA** pro muže
- **DOB** pro ženy

Velikostní sortiment SRN HAKA a DOB je v současnosti nejpoužívanějším sortimentem. Naši výrobci tento systém využívají při zakázkách zahraničních odběratelů.

- **HAKA** (Herren und Knaben Bekleidung)

Základní rozměry pro charakteristiku velikostí jsou:

- výška postavy,
- obvod hrudníku,
- obvod pasu,

avšak nejsou stejné intervaly u výšky postavy a obvodu pasu. Pravidelný interval se využívá pouze u obvodu hrudníku - 4 cm.

V systému je 9 skupin typů postavy, v každé několik velikostí:

- normální
- štíhlá
- podsaditá
- břichatá
- silná
- krátká podsaditá
- krátká břichatá
- sportovní střední
- sportovní vysoké

Jednotlivé typy jsou charakterizovány z hlediska plnosti vzájemným poměrem oh a op.

- **DOB** (Damen Ober – Bekleidug)

Základní rozměry pro charakteristiku velikostí jsou : - výška postavy,
- obvod hrudníku,
- obvod sedu.

Základem je členění podle výšky postavy a podle typu postavy:

- podle výšky postavy je výšková skupina: - nízká (160 cm)
 - střední (168 cm)
 - vysoká (176 cm)
- podle typu postavy : - úzké boky
 - normální boky
 - široké boky

EVROPSKÝ SJEDNOCENÝ VELIKOSTNÍ SORTIMENT MONDOFORM

Tento velikostní sortiment se opírá o studie evropského svazu výrobců oděvů ECLA (dříve AEIH) a normy ISO.

System je tvořen typem postavy, který je označen *grafickým symbolem a základním rozměrem*:

- Muži a ženy (dospělá populace).

Základní rozměry:

- výška postavy
- obvod hrudníku
- obvod pasu (muži), obvod sedu (ženy).

U **mužů** je charakterizován typ postavy rozdílem mezi obvodem pasu a obvodem hrudníku.

Jsou to typy:

- sportovní
- normální
- silná
- korpulentní
- břichatá

U **žen** je typ postavy charakterizován rozdílem mezi obvodem sedu a obvodem hrudníku:

Jsou to typy:

- úzké boky
- normální boky
- široké boky